

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених

**«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В
КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»**

13–14 квітня 2023 року

Запоріжжя, Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State Administration
Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy"
of Zaporizhzhia Regional Council

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS

of the IV International scientific and practical conference of students and young researchers
"EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE UNDER WARTIME
CONDITIONS"

13-14 квітня 2023 року
April 13-14, 2023

Запоріжжя, Україна
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 6 від 27 квітня 2023 року)*

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;

Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;

М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. М. Галієва, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

К. С. Червоненко, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

Г. Б. Глущенко, старший викладач, Хортицька національна академія.

Бібліографічні редактори:

Єнєва С. В., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Прохорова С. П., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Двореченцева А. С., методист, Хортицька національна академія.

О 72

Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 13-14 квітня 2023 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2023. 932 с.

Educational, Cultural and Artistic Practices in the Context of Ukraine's Integration into the International Scientific and Innovative Space under wartime conditions : Book of Abstracts of the IV International scientific and practical conference of students and young researchers (Zaporizhzhia, April 13-14, 2023) / General editor V. Nechyporenko. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytsia National Academy, 2023. 932 p.

ISBN 978-617-7929-08-5

Збірник містить тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу», приуроченої до Дня науки в Україні та організованої науково-педагогічним колективом Хортицької національної академії у співпраці з українськими і зарубіжними партнерами. Опубліковані тези доповідей розкривають специфіку й інноваційний досвід розв'язання актуальних проблем освітніх і культурно-мистецьких практик у глобальному громадянському суспільстві з урахуванням наукових досліджень і практичної діяльності у галузях початкової освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології, фізичної терапії, ерготерапії, соціальної роботи та соціальної педагогіки, сучасних тенденцій розвитку мистецтва, дизайну, соціально-гуманітарних наук, менеджменту та туризму.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

УДК 373.3:376-056.264(477)[37:001.83(100)]-044.247"36"

ISBN 978-617-7929-08-5

© Автори тез, 2023

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023

план розвитку, носить дещо декларативний характер, але свідчить про знання та готовність наслідувати сучасним підходам у галузі маркетингу туристичних destinations.

Стратегія активно зростаючих туристичних destinations Туреччини є прикладом послідовного виведення національного туристичного продукту на світовий ринок та захоплення нових ринків збуту завдяки великим інвестиціям у туристичну інфраструктуру та агресивному маркетингу [3].

Маркетингова стратегія Великобританії «Представляючи золоту спадщину» (Delivering a Golden Legacy) відрізняється системністю, глибиною та ґрунтовністю опрацювання з точки зору теорії та методології стратегічного менеджменту, широтою використаного методичного апарату (SWOT-аналіз, макроекономічна модель компанії Oxford Economics тощо), постійною актуалізацією, гнучкістю та послідовністю руху вперед, реалістичністю тощо, тобто всіма характеристиками, які зрештою свідчать про зрілість туристичних destinations. У ній поставлені такі стратегічні цілі:

- зміцнення іміджу країни на світовому ринку;
- збільшення продажів туристичного продукту через провідні туроператорські та турагентські організації на ключових ринках;
- розширення пропозиції туристичного продукту;
- покращення доступності Великобританії, як візової, так і транспортної за допомогою розвитку маршрутної мережі авіасполучення, насамперед із країнами, що розвиваються [2].

Надтуристична destination Барселони вимагає всебічно обґрунтованої стратегії управління з метою підтримки її конкурентоспроможності. Один із головних викликів міському менеджменту – наявність гострих територіальних контрастів та дисбалансів внаслідок надмірного зосередження туристичного попиту та пропозиції всього лише у кількох районах Барселони. Перерозподіл туристичних потоків, а, отже, вигод від туристичної діяльності на користь нецентрального району було включено до числа важливих напрямів діяльності муніципалітету.

Туристична стратегія Барселони заснована на глибокому осмисленні діалектики міського туристичного розвитку. Принцип міжвідомчої взаємодії та координації найкращим чином узгоджується з концепцією туризму, включеного до міської системи, і відповідає сучасним уявленням про комплексну туристичну діяльність. Заснована на ньому інтеграційна модель менеджменту туристичної destination була новаторською у міжнародному масштабі [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. City of Barcelona Strategic Tourism Plan. Diagnosis and strategic proposal : Executive summary. Barcelona, 2010. 25 p. URL: <https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/86343/1/4064.pdf> (Last accessed: 30.03.2023).

2. Delivering a Golden Legacy. A growth strategy for inbound tourism to Britain from 2012 to 2020. URL: https://www.visitbritain.org/sites/default/files/vb-corporate/Documents-Library/documents/Britain_Growth_%20Strategy%20_inbound_Golden_Legacy_2012_to_2020.pdf (Last accessed: 30.03.2023).

3. Tourism Strategy of Turkey – 2023 / Ministry of Culture & Tourism. Ankara, 2007. 64 p. URL: https://www.ktb.gov.tr/%20Eklenti/43537,turkeytourismstrategy2023pdf.pdf?0&_tag1=796689BB12%20A540BE0672E65E48D10C07D6DAE291 (Last accessed: 30.03.2023).

Яковлєва-Носарь Світлана Олегівна,

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри садово-паркового господарства,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

Ковальчук Ксенія Олександрівна,

студентка 4 курсу спеціальності Садово-паркове господарство,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

СТАН СПІРЕЇ ВАНГУТТА ЗА УМОВ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ

Декоративні насадження в населених пунктах виконують різноманітну роль: поліпшують їхній архітектурно-естетичний вигляд, знижують швидкість вітру, регулюють тепловий режим, очищують і зволожують повітря, поглинають шум, осаджують пил, покращують психологічний стан людини [1, 2].

Місто Запоріжжя за рівнем розвитку промисловості входить до п'ятірки найбільших індустріальних центрів України. Викиди автотранспорту вносять істотний внесок у загальне забруднення атмосфери над нашим промисловим містом. На території міста існує мережа об'єктів озеленення (парків і скверів та ін.), до асортименту рослин яких входять представники роду Спірея, зокрема спірея Вангутта. Представляє інтерес оцінити її загальний стан, який є відображенням існуючої екологічної ситуації та характеризує міру стійкості рослин даного виду до автотранспортного забруднення. Тому метою нашої роботи було оцінити декоративність та морфометричні показники вегетативних і генеративних органів спіреї Вангутта (*Spiraea vanhouttei* Zab., родина *Rosaceae* Juss.) за умов різних рівнів забруднення викидами автотранспорту.

Для дослідження були відібрані рослини *S. vanhouttei* по 7 екземплярів у кожному варіанті. Дослідні ділянки розташовувалися на різному віддаленні від автомобільних шляхів: у парку на вул. Бочарова (25 м від дороги, дослід 2) з інтенсивністю руху 7235 ± 35 машин на добу та на просп. Моторобудівників (40 м від дороги) з інтенсивністю руху 31270 ± 65 (дослід 1) (обидві – Шевченківський район міста). Відбір проб рослинного матеріалу проводили з боку крони, оберненої до автомобільної магістралі. Контрольні рослини *S. vanhouttei* зростали на території ЦПКіВ «Дубовий гай». Біометричні вимірювання проводили за загальноприйнятими методиками [4]. Кількість повторень при проведенні біометричних досліджень вегетативних органів (як у контролі, так і на забруднених територіях) – 100 вимірювань, генеративних органів (суцвіть) – 50. Декоративність рослин оцінювали за [2]. Одержані результати опрацьовані з використанням статистичних методів [3].

Одним із показників екологічної адаптації рослин є характер їх росту. Нами був проаналізований вплив викидів автотранспорту (домінуючими компонентами яких є сполуки свинцю) на низку морфометричних показників, зокрема величину річного приросту *S. vanhouttei* (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив інгредієнтів автомобільних викидів на показники вегетативних органів *Spiraea vanhouttei*

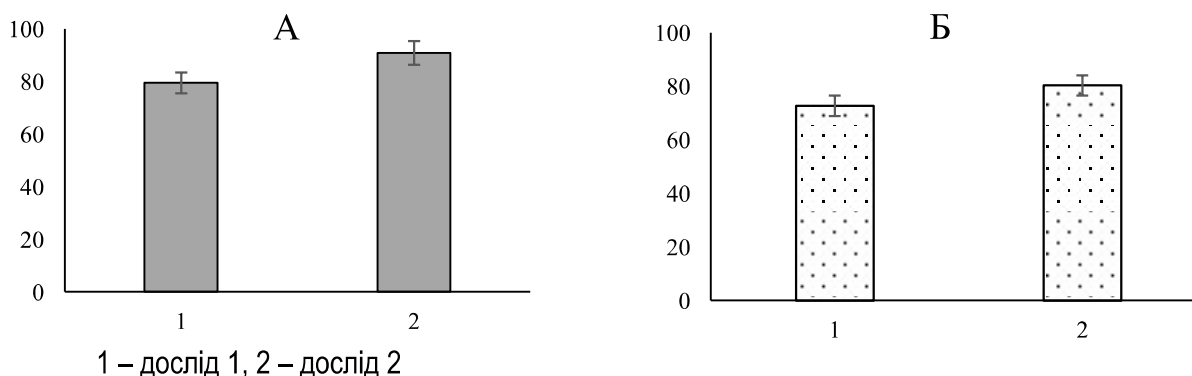
Показники	Варіант		
	контроль	дослід 1	дослід 2
Довжина річного приросту, см	$31,8 \pm 1,65$	$24,3 \pm 1,68^*$	$26,2 \pm 1,13^*$
Кількість листків на річному прирості, шт.	$37,5 \pm 1,89$	$29,8 \pm 1,86^*$	$34,1 \pm 2,40$
Площа листків, см ²	$6,6 \pm 0,33$	$4,8 \pm 0,36^*$	$5,3 \pm 0,21^*$

Примітка. * – різниця між контролем і дослідом статистично достовірна при $P > 95\%$

В обох дослідних варіантах (дослід 1 і дослід 2) відзначається гальмування росту пагонів порівняно з контрольними рослинами. За умов більшого забруднення прилеглої до шляху території це зниження складає 23,6 %, а меншого – 17,6 %.

Спостерігається також зменшення кількості листків на річному пагоні, більш істотне за умов сильного забруднення (дослід 1) – на 20,5 % (рис. 1, А).

Важливим показником є площа листка, оскільки листок – орган фотосинтезу. Площа листків зменшувалася у рослин обох дослідних варіантів (і 1, і 2): відповідно, на 27,3 і 19,7 % порівняно з контрольними рослинами (рис.1, Б).

Рисунок 1. Вплив автотранспортного забруднення на кількість листків на річному пагоні, шт. (А) та площу листків, см² (Б) спіреї Вангутта, % від контролю

Для з'ясування питання, як змінюються показники генеративної сфери *S. vanhouttei* за умов впливу на неї викидів автотранспорту, були обрані такі параметри, як діаметр суцвіть та кількість квіток у суцвітті. Одержані результати свідчать про відсутність статистично достовірного впливу на такий параметр, як діаметр суцвіть (табл. 2).

Таблиця 2

Зміна показників генеративної сфери *Spiraea vanhouttei* під впливом викидів автотранспорту

Показники	Варіант				
	контроль	дослід 1	t _d	дослід 2	t _d
Діаметр суцвіть, см	3,15±0,065	3,02±0,073	1,33	3,06±0,057	1,14
Кількість квіток у суцвітті, шт.	16,3±0,832	13,2±0,940*	2,48	14,40±0,898*	2,54

Примітка. * – різниця між контролем і дослідом статистично достовірна при P > 95 %

Кількість квіток у суцвітті рослин *S. vanhouttei*, які ростуть у сфері впливу викидів автотранспорту зменшується: у варіанті 2 – на 11,7 %, а у варіанті 1 – на 19,1 % порівняно з контрольними величинами.

Крім санітарно-гігієнічної ролі, рослини у складі системи озеленення великих населених пунктів повинні мати й відповідний декоративний вигляд, і задовільний стан. Існує низка шкал, які дозволяють оцінити естетичність деревних рослин. Згідно з використаною шкалою оцінки естетичних якостей, контрольні екземпляри *S. vanhouttei* отримали 6 балів, рослини з дослідного варіанта 1 були оцінені в 5 балів, а дослідного варіанта 2 – в 5,6 балів. Основним фактором, який знижував загальний декоративний вигляд рослин, була наявність пошкоджених листків. На деяких з них площа пошкоджень (крайові некрози) сягала 20 % від площі листка. При цьому кількість таких листків у загальній листяній масі помітно збільшувалася зі зростанням рівня забруднення довкілля викидами автотранспорту.

Отже, в цілому *S. vanhouttei* в умовах проаналізованих рівнів автотранспортного забруднення і відстані від джерел забруднення має задовільний вигляд, хоча її декоративність й дещо зменшується. При цьому відзначається гальмування річного приросту, зменшення кількості листків на річному пагоні, площі листків, а також кількості квіток у суцвітті порівняно з контрольними рослинами. Ці показники рекомендуємо застосовувати в екологічних дослідженнях для індикації ступеня забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту. Доцільно використовувати даний вид в системі озеленення міських територій зі слабким і середнім рівнем забруднення викидами автотранспорту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бессонова В. П., Яковлева-Носарь С. О., Іванченко О. Є. Аналіз квіткового озеленення у парках і скверах Правобережжя міста Дніпра. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2022. Т. 32, № 1. С. 51–61. DOI: 10.36930/40320108.
2. Кучерявий В. П., Кучерявий В. А. Озеленення населених місць. Львів: Новий світ-2000, 2020. 665 с.
3. Прилуцький Ю. І., Ільченко О. В., Цимбалюк О. В., Костерін С. О. Статистичні методи в біології. Київ: Наукова думка, 2017. 216 с.
4. Klein R. M., Klein D. T. Research methods in plant science / American Museum of Natural History. N. Y.: The Natural History Press, 1970. 756 p.

Опанасюк Андрій Леонідович ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА СВІТОВИЙ ТУРИЗМ.....	864
Остапчук Олександра Русланівна ПРОБЛЕМИ ТА ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ СПОЖИВЧИМ ПОПИТОМ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	866
Попов Ігор МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	869
Прочан Анна Олександрівна МІЖНАРОДНА ЛОГІСТИКА У ТУРИЗМІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ.....	871
Прочан О. А., Прочан А. О. РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ТУРІВ УКРАЇНОЮ.....	875
Риженко Олексій Миколайович ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	877
Руколянська Вікторія Владиславівна ПРОБЛЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ СТРУКТУРАМИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	878
Сидельникова Д. Д., Прочан А. О. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ АГЕНЦІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	880
Сітніков Олександр Дмитрович ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДЛЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....	882
Суткова Тетяна Андріївна СТАН МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ.....	884
Сєнічкіна Єлізавета Романівна СТАН РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ЛІКУВАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ТА ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ.....	885
Терлецька Христина Михайлівна АНАЛІЗ СТАНУ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ.....	887
Топузова Валерія Олександрівна РОЗВИТОК КОРПОРАЦІЙ КРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД: ПРОБЛЕМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ....	889
Фещук Анастасія Олександрівна ТУРИСТИЧНО РЕСУРСНИЙ ТА ГОТЕЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТУРЕЧЧИНИ.....	891
Фоміна Марина Олександрівна ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ДЛЯ ЯКІСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	893
Фролов Віталій Максимович РОЗВИТОК ТУРИЗМУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ ТА РОЗУМІННЯ.....	895
Ханнуф Катерина Євгенівна ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ, ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ.....	896
Чалик Є. І., Прочан А. О. ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ ДО ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ.....	898
Чернишева О. М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	900
Штепа Євгеній Юрійович, Куреда Ніна Миколаївна ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ.....	901
Юхновська Юлія Олександрівна ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	904
Юхновська Аліна Олександрівна СВІТОВА ПРАКТИКА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМИ ДЕСТИНАЦІЯМИ.....	905
Яковлєва-Носарь Світлана Олегівна, Ковальчук Ксенія Олександрівна СТАН СПІРЕЇ ВАНГУТТА ЗА УМОВ МІСТА ЗАПОРІЖЖА.....	906